

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Hva betyr arealnøytralitet, hvilke implikasjoner kan det ha.

Christian Pedersen, Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)

Skogselskapet, 125 årsjubileum Oslo og Akershus, 11. juni 2025

Timeline (log scale) of marine and terrestrial defaunation. The marine defaunation experience is much less advanced, even though humans have been harvesting ocean wildlife for thousands of years.

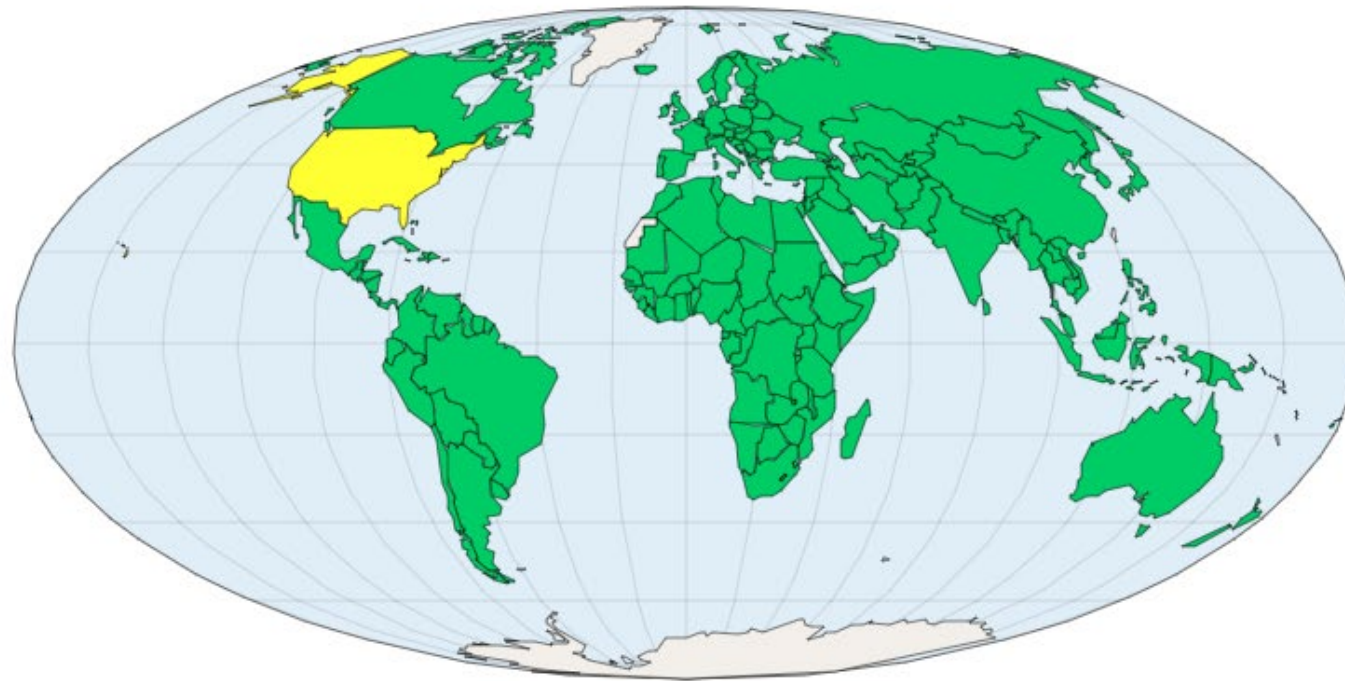
Science 16 January 2015:
Vol. 347 no. 6219 1255641 DOI:10.1126/science.1255641

Published by AAAS

NATURAVTALEN

- Hovedmålene er å verne 30 prosent av jordas hav- og landområder og å restaurere 30 prosent av ødelagt natur.

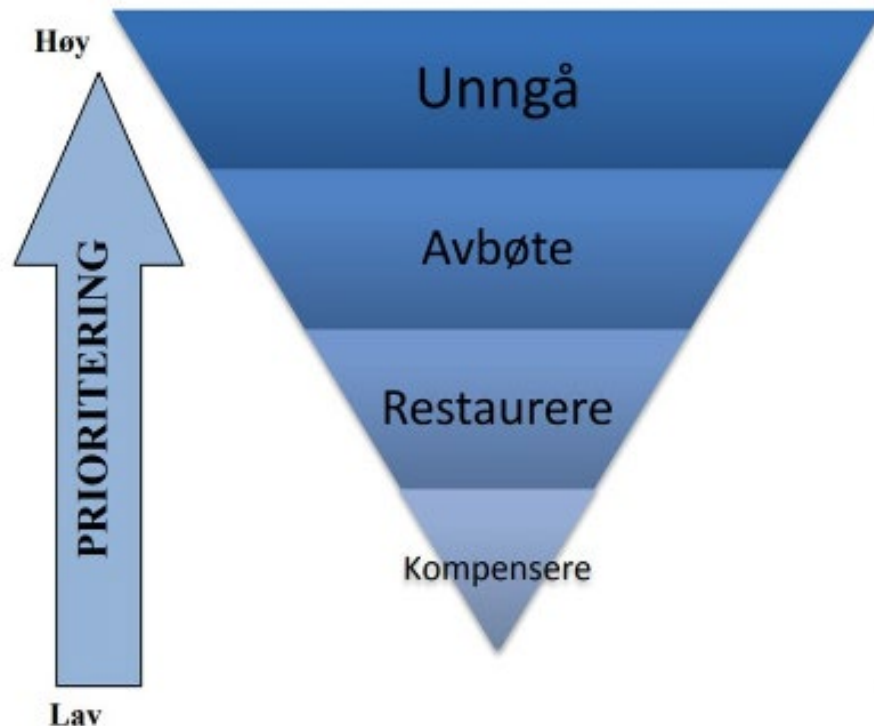

Arealnøytralitet

- Klimautvalget 2050: Å stanse tap av natur og restaurere like mye natur som bygges ned, inkludert at kvaliteten på naturen og økosystemene skal opprettholdes.
- Naturpositivitet = øke mengde natur*
 - utdøelsesgjeld (extinction debt)
 - artene dør ikke ut umiddelbart etter at arealet reduseres
- Mye areal ligger allerede klar i kommuneplaner

Arealplan-hierarkiet

- **Unngå** nedbygging av natur f.eks. gjennom å fortette eller omdisponere av industriområder
- **Avbøte** med tiltak som for eksempel viltoverganger/underganger vegetasjonskorridorer
- **Restaurere**/tilbakeføre tidligere ødelagt natur ved å fjerne veier, tette myrer, fjerne sitkagran.
- **Kompensere** ved å flytte en naturtype før nedbygging eller gjenskape/verne tilsvarende andre steder.

Arealnøytralitet

- Verdifull natur/viktig natur – hva er det?
 - Økologisk/biologisk viktig?
 - Hva med eventyrskoger?
 - Rødlistene?
 - Hvem avgjør hva som skal med?

MULIGHETEN OG ANSVARET LIGGER HOS DE 47 UTVALGTE

Nordre Follo
kommune

Grazing and recreation: Spatial cooccurrences and conflicting aims in Norwegian mountain landscapes

Diress Tsegaye ^a, Christian Pedersen ^a, Svein Olav Krøglø ^a, Anders Bryn ^b, Kerstin Potthoff ^c, Wenche E. Dramstad ^a

Show more ▼

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.catena.2024.108271>

[Get rights and content](#)

Under a Creative Commons [license](#)

 open access

Highlights

- The number of cabins in the Norwegian mountains is increasing since long.
- Many cabins, trails and roads are found within good quality grazing areas.
- Our findings raise concerns about cabin development in important grazing areas.
- Conflicts may arise between food production and recreational homes.
- Also in the mountains, all land-use interests must be considered in area planning.

Kronikk

Konflikter mellom hyttefolk og landbruk dukker dessverre jevnlig opp i mediene. Ofte er utmarksbeite en konfliktkilde, skriver kronikkforfatterne. Foto: Paul Kleiven / NTB

Hytter og beitedyr: Arealkonflikter kan forebygges

Hyttefelt er ofte plassert i områder der beitekvaliteten er veldig god. Men god planlegging kan forebygge konflikter.

[Christian Pedersen](#)

FORSKER VED AVDELING FOR LANDSKAPSOVERVÅKING,
NIBIO

[Svein Olav Krøglø](#)

FORSKER VED AVDELING FOR LANDSKAPSOVERVÅKING,
NIBIO

[Anders Bryn](#)

PROFESSOR VED NATURHISTORISK MUSEUM, UIO

PUBLISERT 11.12.2024 · 11:06

Planlagt hyttebygging truer naturskogen

Over 300 kvadratkilometer av den mest verdifulle skogen vår kan forsvinne. For første gang vet vi hvor det er naturskog som er planlagt utbygd.

[Reidar Gregersen](#)
Journalist og fotograf

Vi rapporterer fra Engerdal

Publisert 29. apr. kl. 14:46
Oppdatert 29. apr. kl. 15:21

UNDER PRESS: Naturskog, som er hjem for mange truede arter som lever blant annet i døde trær, er under press i Norge. Hovedårsaken er hytteutbygging som her i Engerdal Østfjell.

REGIONFELT ØSTLANDET

Arealnøytralitet

- ...gjennom et naturregnskap, som også bør fungere som et naturbudsjett....
- Hvordan skal vi regne?
 - Er saldoen kjent?
 - Er tilstanden kjent?

Katrineborg

Kartlagt i 2009

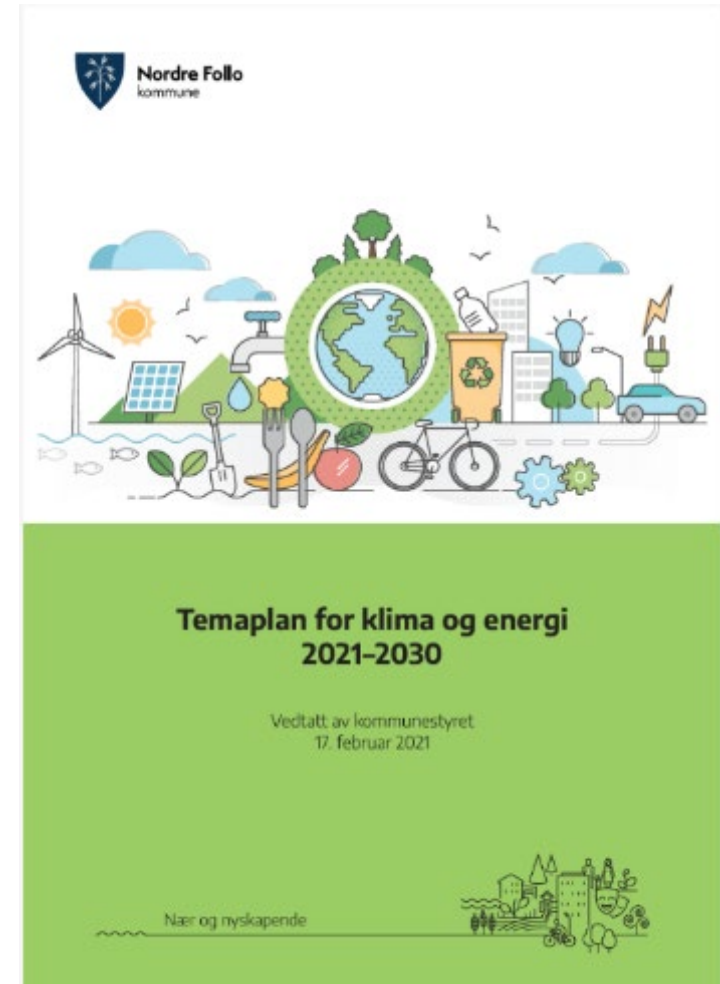
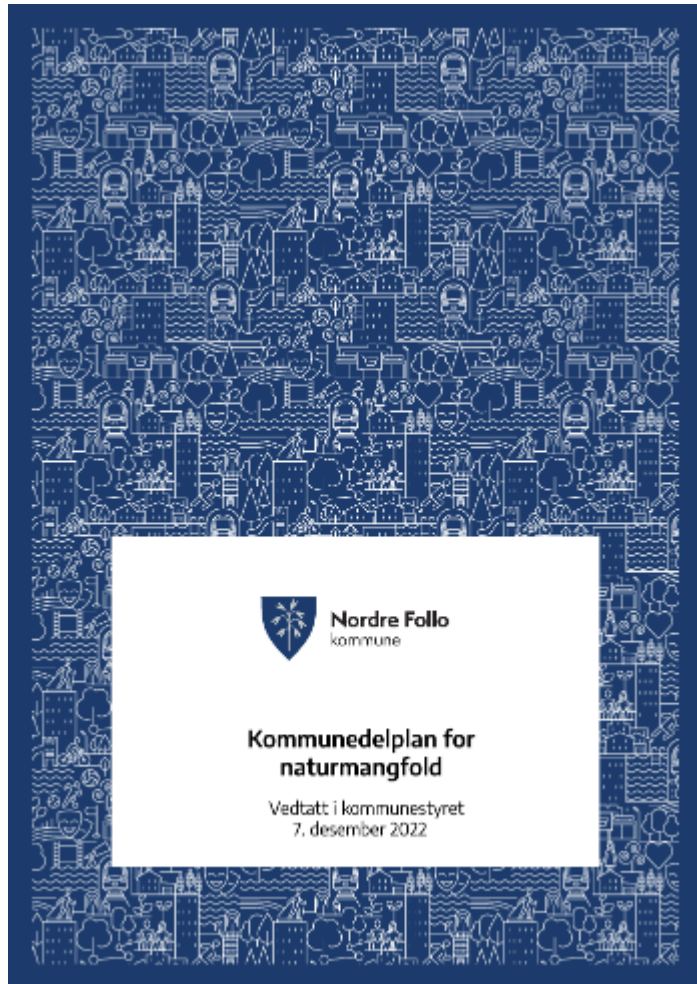
Naturbeitemark?

Verdibegrunnelse Ugjødsla, artsrik tørreng. Noe uheldig påvirkning fra omkringliggende intenst dyrka mark. Arealet burde brukes til (kalve)beite.

Påvirkning Påfallende åpent og uten gjengroing. Inngrep: Ingen. Trussel: Gjengroing. Bruksmåte: Synes ikke å være i bruk.

Nordre Follo

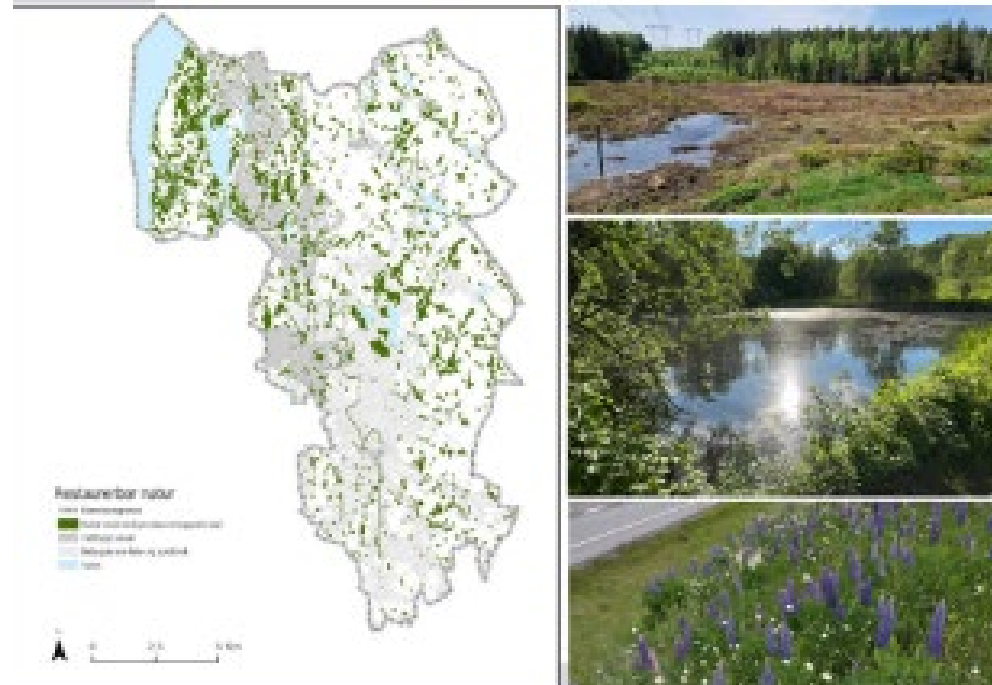

2314

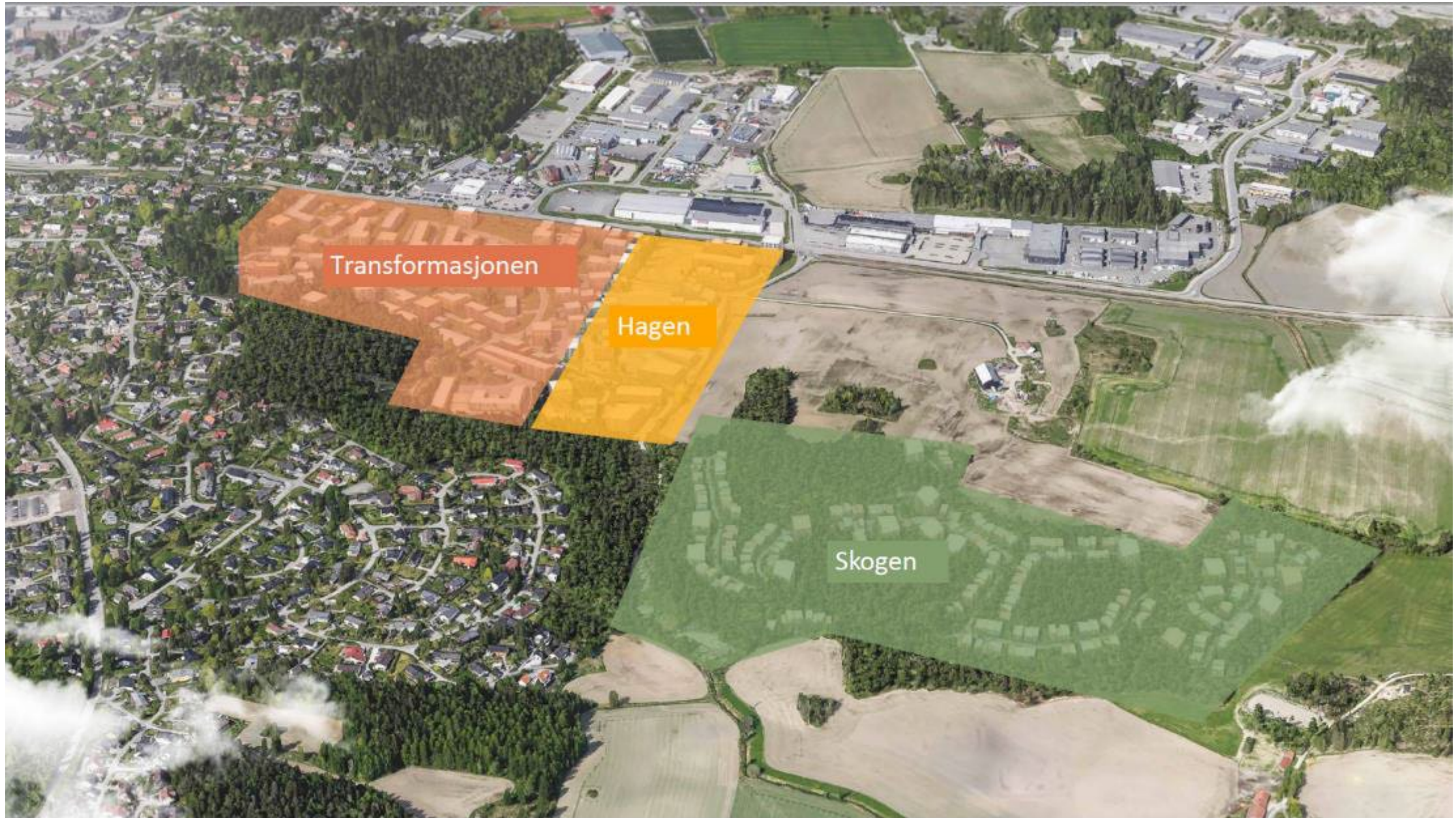
Restaurerbar natur i Nordre Follo

NINA Rapport

Astrid Brekke Skrindo, Trond Simensen, Ulrika Jansson, Vegar Bakkestuen, Berre Dervo, Dagmar Hagen, Anne Catriona Mehlhoop, Jon Museth og Frode Thomassen Singaas

Ski Øst

Hvordan kan målet om arealnøytralitet påvirke skogbruket i Norge?

Begrensninger for skogplanting:

- Skogplanting på nye arealer vil kun være tillatt der det ikke fører til tap av viktig natur, slik som artsrike naturtyper, biologisk gammel skog eller kantsoner langs vassdrag.
- Det vil bli krav om at allerede nedbygde eller ferringede arealer skal brukes før urørt natur kan tilplantes.
- Strenge miljøkriterier må oppfylles for at skogplanting skal kunne gjennomføres, og det må dokumenteres at tiltaket ikke har vesentlig negativ effekt på naturmangfoldet.
- Dersom planting likevel fører til tap av natur, må tilsvarende natur restaureres et annet sted for å oppnå null netto tap.

Hvordan kan målet om arealnøytralitet påvirke skogbruket i Norge?

Begrensninger for hogstaktivitet:

- Hogst i områder med høy naturverdi, som biologisk gammel skog, kantsoner og truede naturtyper, vil kunne bli forbudt eller sterkt begrenset for å unngå tap av naturmangfold.
- Det kan innføres krav om fleralderskogbruk og andre driftsformer som tar større hensyn til naturmangfold, fremfor flatehogst.
- All hogst må vurderes opp mot mål om null netto tap, og dersom hogst fører til tap av viktige naturverdier, må det kompenseres med restaurering av tilsvarende natur.

Kunnskapsgrunnlag -> arealregnskap ->arealnøytralitet

1. Kartlegge hvilke naturområder man har. Gjerne gjennom en kommunedelplan for naturmangfold.
2. Sette et nullpunkt for arealregnskap.
 - Historikk – «Naturbase» - gamle kart og flybilder
 - Kommunal hukommelse - hva har man hatt og hva har man nå.
 - Må tas med i regnskapet – ellers blir man endringsblind
3. Finne ut tilstanden til de områdene man har kartlagt.
 - Restaurerbare arealer og/eller naturtyper?
 - Bør eksisterende datagrunnlag oppdateres?
4. Finne hvilke områder som allerede er nedbygd og kan transformeres.
5. Etablere et arealregnskap slik at allerede planlagte og fremtidige arealplaner skal kunne bli arealnøytrale.

Da går vi inn for landing....

Facebook: Nibio Landskapsovervåking
Instagram: landskapsovervaking
Twitter: NIBIO_Landskap